

VENDÉGLŐSÖK LAPJA

(„PINCZÉREK LAPJA.”)

A HAZAI SZÁLLODÁSOK, VENDÉGLŐSÖK, KÁVÉSOK, PINCZÉREK ÉS KÁVÉHÁZISEGÉDEK ÉRDEKEIT FELKAROLÓ SZAKKÖZLÖNY.

A „Budapesti szállodások-, vendéglősök- és kocsmárosok ipartársulata”-nak, az „Első magyar orsz. pinczemesterek és pinczemunkások egylete”, a „Budapesti kávéházi-segéd-egylet” a „Szatmár-németi pinczér-egylet”, a „Székesfehérvári pinczér-egylet”, a „Szombathelyi pinczér betegsegélyző-egylet”, a Kolozsvári pinczér-egylet”, a „Győri pinczér-egylet” a „Révkomáromi vendéglősök és kávéosok ipartársulata”, az „Aradi pinczér-egylet”-nek, a „Szabadkai pinczér-egylet”-nek, az „Aradi vendéglősök- és kávéosok egyesületé”-nek, az „Ujvidék szállodások-, vendéglősök és kávéosok ipartársulata”-nak és a „Miskolci pinczér-egylet”-nek

H I V A T A L O S K Ö Z L Ö N Y E .

Megjelenik havonként kétszer, minden hó 1-én és 15-én.

Előfizetési ár:

Egész évre ... frt 6.— Félévre... frt 3.—
Háromnegyedévre • 4.50 Évnyegyre ... » 1.50

Laptulajdonos és felelős szerkesztő:

IIHÁSZ GYÖRGY.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

VIII. kerület, Zerge-utca 5. szám.

Keziratok és előfizetések ide intézendők.

Éljen Stadler Károly!

mint a főváros VII-ik kerületének bizottsági-tag jelöltje!

A polgárok bizalmát, a szaktársak őszinte ragaszkodásának kifolyását látjuk azon örvendetes mozgalomban, mely a VII-ik kerületi szaktársak körében megindult.

A fővárosi bizottsági tagok választása fontos ügy s kétszeresen fontos lehet mireánk vendéglősökre, mert érdekeink nagyon megkívánják, hogy a fővárosi képviselő testületbe oly emberek is beválasztassanak, kik a vendéglői ipar művelői, fejlesztői, kiváló jeles szakképzettségüknél fogva pedig osztályunk és iparunk büszkeségei voltak eddig is. Fővárosi kartársaink így gondolkoznak:

Ha van bennünk hálaérzet és méltánylás, úgy lehetetlen ilyenkor, — midőn a polgárok bizalma az érdemeket jutalmazva képviselőket választ — elfeledni azon embert, ki, egész életét osztályunk és iparunk felvirágoztatásának s a közjónak szentelte. Azt az embert, ki lelkének egész melegével, szívének teljes jóságával karolja fel mindazt mi szép, jó és nemes, ki fényes szellemi képzettségével osztályunknak s az egész társadalomnak olyan szolgálatokat tett, milyent az övéhez hasonló hatáskörben eddig igen kevesen. Ezen jeles férfiú Stadler Károly, a magyar államvasutak személypálya udvarának vendéglőse és szállodása, a nemes szívi hazafi, az árvák és éhezők valódi gyámolítója, iparunk egyik legkiválóbb támaszlopa, ki hasznos és jótékonyan ható tevékenységél nem önzésből, de páratlan önzetlenségéből cselekszi. Ki ha nem

volna is vendéglős, leginkább megérdemelné azt a bizalmat és kitüntetést, mit szaktársai és polgártársai neki nyújthatnak.

Ezen kiváló képzettségü polgár és hazafi míg munkás életét iparunknak szentelte, nem feledkezett meg azokról sem, kiknek szegénységük mellett osztályrészszerűl zsenge koruk kezdetén már is csak a nyomor jutott, nem feledkezett meg a VII-ik kerületi szegény sorsu éhezők, iskolába járó gyermekekről, hanem azoknak, — hogy megmentse őket a társadalomnak, a hazának, — igazi pártolójuk, mondhatjuk jóságü atyjuk lett.

Ha volna ember, ki az ily nemes-szívi jótéteményt méltányolni nem tudna, az menjen el e jelesünk hajlékába s nézzen végig a 48 szegény elhagyott gyermekek során s látni fogja, miként lehet a valódi embernek betölteni hivatását, s lehetetlen, hogy könnyűt ne ejtessenek szemei e valóban páratlan humanitás és nemesszíviőség előtt.

Hogy ezt megemlítsük, nem azért tesszük, miként ezzel óhajtanánk megválasztatását elősegíteni. De hallottunk a candidáló bizottság némely tagjától olyan véleménynyilvánítást is, hogy ha most a vendéglősök kívánságát teljesítenék az által, hogy Stadler Károly nevét a kijelöltek névsorába felvennék, később jönnének a lakatosok, mészárosok, asztalosok s egyéb iparosok is megkívánhatják, hogy saját iparáguk képviselve legyen.

Tehát ha így lenne, nem lenne ez helyes dolog? Az iparos osztály csak a terhek viselésére jó, de ha saját érdekei úgy kívánják, hogy legkiválóbb tagjai szót emeljenek, akkor akadályokat gördítsünk eléjük?

Láttuk a legutóbbi időben a regálé megváltása ügyében, kik tettek érdekünkben valamit, ha Gundel János, a mi nagyérdemü elnökünk ez ügyben nem interpellál, talán egy időre nem is foglalkoztak volna a polgárok eme jogos és a városnak közvetlen érdekében álló nagyhorderejü ügygyel.

De lám, a kijelölő bizottság néhány tagjának csak ügyvédek és házbirtokosok kellene, az iparos osztályt pedig teljesen mellőzni szeretnék!

Furcsa felfogás!

STADLER KÁROLY.

Ezzel szemben a polgárok szeretete és ragaszkodása — mely már is oly nagy mérvben nyilvánult Stadler Károlyunk iránt, — fogja bebizonyítani, hogy a vendéglősök, iparosok és kereskedők is tényezők, kiknek, valamint a VII-ik kerület polgárai nagy többségének közös óhaja fog megtestesülést nyerni az ő megválasztásában.

Örömmel üdvözöljük a mozgalmat, mert ha valaki érdemes polgártársai bizalmára, ugy bizonyára Stadler Károly a legérdemesebbek egyike!

Ihász György.

Éljen Karl Stadler!

als Kandidat des VII. Bezirkes zu den hauptstädtischen Communalwahlen.

Das Vertrauen der Bürger, den Erguss aufrichtigster Anhänglichkeit der Fachgenossen sehen wir in der erfreulichen Bewegung, welche im Kreise unserer Fachgenossen im VII. Bezirke platzgriff.

Die Wahl der hauptstädtischen Repräsentanten ist eine Angelegenheit von nicht geringer Wichtigkeit; doppelt wichtig jedoch für uns Gastwirthe, deren Interesse es als sehr wünschenswerth erscheinen lässt, dass in den hauptstädtischen Repräsentanten-Körper auch solche Männer gewählt werden, die als Pfleger des Wirthsgewerbes gelten, der Entwicklung desselben fördernd zur Seite standen, vermöge ihrer vorzüglichen und ausserordentlichen Fachbildung aber auch bisher den Stolz unserer Klasse und unseres Gewerbes bildeten.

Unsere hauptstädtischen Fachgenossen denken sich nun:

Wenn in uns das Dank- und Billigkeitsgefühl lebt, kann es nicht möglich sein zu einer Zeit, wo in Würdigung der wahren Verdienste das Vertrauen der zur Wahl schreitenden Bürger als einzige Belohnung gilt — jenes Mannes zu vergessen, der sein ganzes Leben, sowohl dem Aufblühen unserer Klasse und unseres Gewerbes, als auch dem allgemeinen Wohle gewidmet hat. Jenes Mannes, der mit der ganzen Gluth seiner Seele, mit der grenzenlosen Güte seines Herzens Alles in Schutz nahm, was schön, gut und edel; der mit glänzenden geistigen Fähigkeiten begabt, unserer Klasse und der menschlichen Gesellschaft Dienste geleistet, wie sie in einem, dem seinigen gleichen Wirkungskreise nur selten zu leisten vermochten. Dieser vortreffliche Mann ist Karl Stadler, Restaurateur am Personen-

bahnhofs der ungarischen Staatsbahnen; der edelmüthige Patriot, der wahre Schirmer der Waisen und der Darbenden, eine den hervorragendsten Stützen unseres Gewerbes, der seine nützliche und wohlthätige Thätigkeit nicht aus Selbstsucht, sondern aus reinster Uneigennützigkeit wirken lässt. Wer, wenn er auch nicht Gastwirth wäre, würde wohl eher das Vertrauen und die Auszeichnung verdienen, die seine Mitbürger ihm entgegen bringen?

Dieser hochgebildete Bürger und Patriot hat indem er sein thatenreiches Leben unserem Gewerbe widmete, auch jener nicht vergessen, welchen nebst Armuth schon an der Schwelle des Lebens in ihrem zartesten Alter nur das Elend zu Theil wurde; er hat nicht vergessen der armen hungernden Schulkinder des VII. Bezirkes, denen er, um sie dem Vaterlande und der Gesellschaft zu retten, zu ihren edelmüthigsten Protektor, ja, man kann sagen, zu ihrem wahren Vater wurde.

Sollte es einen Menschen geben, der solche hochherzige Thaten nicht zu würdigen vermöchte, der gehe hin in die Behausung dieses Mustermannes und sehe sich die 48 verlassen Kinder der Reihe nach an und er wird es begreifen lernen, wie ein echter Mann seinem Berufe zu entsprechen vermag und unmöglich, dass sich seinem Auge nicht Thränen entwinden würden. Voreiner derartigen wahrhaftig unvergleichlichen Humanität und dem seltensten Edelmuthe.

Von all' dem thun wir nicht deshalb Erwähnung, als ob wir die Absicht hätten, die Wahl dieses ausgezeichneten Mannes beeinflussen zu wollen. Wir mussten aber von elliichen Mitgliedern des Kandidations-Ausschusses die Meinung hören, dass wenn man jetzt dem Wunsche der Gastwirthe dadurch willfahren würde, dass man den Namen Karl Stadler's in die Kandidationsliste aufnimmt, später die Schlosser, Fleischer, Tischler und übrigen Gewerbetreibenden der Reihe nach verlangen könnten, dass deren eigener Gewerbe-zweig auch vertreten sei.

Nun und wenn es so sein würde, wäre es etwa nicht recht so?

Ist denn die Gewerbeklasse nur dazu gut, um die Lasten zu tragen und wenn deren Interesse es erheischt, dass ihre hervorragendsten Mitglieder auch ein Wort mitsprechen wollen, soll man ihnen dann Hindernisse in den Weg legen?

Wir haben es ja in jüngster Zeit gelegentlich der Verhandlung über die Regalienablösung sehen können, wer sich die Mühe gab unsere Interessen in

Schutz zu nehmen; wenn unser hochverdiente Präses Johann Gundel in dieser Angelegenheit nicht interpellirt hätte, würde man in kürzester Zeit vielleicht sich nicht einmal befasst haben mit dieser die gerechte Sache der Bürger und das unmittelbare Interesse der Städte tangirenden Angelegenheit von so ausserordentlich grosser Tragweite.

Doch siehe! einige Mitglieder des Kandidaten-Ausschusses schwärmen nur für Advokaten und die besitzende Klasse, während sie die Gewerbeklasse so gerne zu meiden lieben.

Eine fährwahrsonderbare Auffassung!

Dieser gegenüber wird die Liebe und Anhänglichkeit der Bürger — welche bereits in so grossem Maasse Karl Stadler gegenüber dokumentirt wurde — beweisen wissen, dass die Gastwirthe, Industriellen und Kaufleute auch Factore sind, deren wie nicht minder, der Mehrheit des bürgerlichen Elements im VII. Bezirk gemeinsamer Wunsch in seiner Wahl verwirklicht werden wird.

Mit Freuden begrüssen wir diese Bewegung, den wenn jemand des Vertrauens seiner Mitbürger würdig ist, so ist es als einer der Würdigsten: Karl Stadler!

Georg Ihász.

A főváros és a regále-javaslat.

Feltétlenül szükséges ezen regáleváltság vagy sem?

E kérdésre úgy felelek, mint a görög böcs Nagy Sándornak, ki tőle kérdé: «Isten micsoda?» mire a böcs többször gondolkozási időt kérvén magának, végre így válaszolt: «Minél többet gondolkozom rajta, annál nehezebben jutok tisztába vele.»

A betérjesztett törvényjavaslatokat első sorban a kormány szempontjából vegyük tekintetbe. Rendkívüli szorgalommal, s szinte refinement-nal vannak kidolgozva; de ha ezen törvényjavaslatokat szoroson bíráljuk, mindinkább meggyőződünk, hogy a tulajdonképeni cél mely a kormány előtt lebeg nem annyira a regále megváltása, mint inkább ez uton az állam jövedelmeinek nagymérvű szaporítása. Az elégületlenség a javaslatokkal oly általános, hogy még a földbirtokosok, illetve regále-tulajdonosok is elégületlenek, kiknek kedvéért állítólag a megváltás történik. A többi érdekelték, városok, községek vagy koresmárosok oly tényezők, kikkel számolni nem is kell. Ezek nem nyomnak a latban; s a fogyasztó közönség, a nép, csak plebs, melynek mindenben engedelmessé kell.

Tehát a regalebirtokosok is elégületlenek. Mert a törvényjavaslat a megváltás alapjául az 1882—1886. évek jövedelmei átlagát veszi. Ebből a 10% adót levonja, azon felül a 15% kezelési költséget lehuzza s a jövedelem maradékosságát huszszorososan tőkésíti; e tőkétől kamatadót vesz s így a regáletulajdonosok jelenlegi jövedelmei a regáleváltság által megrövidítettnek. Kik pedig az utolsó években

a regáléváltásra való tekintettel, a regálébereket mesterségesen felhajtották, nagyon megcsalatoznak. Jövőre pedig a földbirtokosok elvesztik ezen kényelmes és költség nélküli jövedelemforrást s valószínűleg még vissza fogják kívánni az általánosan gyűlölt regálébérlőket.

A városok és községek közül már számtalanok kijelentették elégtelenségüket a törvényjavaslatokkal. Én Budapest fővárosával kívánok különösen foglalkozni ezuttal, mely arra van kiszemelve, hogy a regáléváltásból származó legnagyobb kárt szenvedje.

A főváros évi jövedelmeiből legalább 130.000 forintot fogna elveszteni, mely hiányt kénytelen lesz polgárai által pótoltatni.

A budapesti kocsmárosok és italmérők „regáléadó” czimén idáig 330.000 forintot fizettek, azért, hogy jövőre „italmérés adó” név alatt fizethessenek: ezentul közel 2 millió forint adóval sújtatnák!*)

A budapesti kocsmárosokat azonban nemcsak ezen új fogyasztási adóemelés terheli. Azonkívül azon igazságtalanság követett el rajtuk, hogy a várostól készpénzen vásárolt iparos jogaik egyszerűen elkoboztatnak, s „italmérés” illetékre változtattnak át, s a mely jogot egyszer-mindenkorra megszereztek volt maguknak a várostól, azért jövőre évi 50—500 frt engedélyi díjat kelljen fizetniük az államnak. Mi több, ez engedélyt három év múlva elveszthetik, s egészen a pénzügy hatóságok tetszésére lesz bízva annyi ezer család existenciája. És a miniszter még azon jogot is fenntartja magának, hogy ha akarja, a kimérendő szesz italok árát is limitálhassa.

Talán az eddigi adó nem elég magas? Nézzük a sört, s hasonlítsuk össze, mit fizet a sör Bécsben s Budapesten? Bécsben egy hektoliter sör fizet a gyárban söradót 2 frt 8 krt, s a behozatalnál vámadót 2 frt 9 krt, összesen 4 frt 17 krt. Budapesten egy hl. sör a gyárban a gyártási adót 2 frt 70 krt, tövárosi fogyasztási adót 7 frt 90 krt, konzumadót 3 frtot s fővárosi regáléadót 60 krt s ehhez az új italméresi adót számítva, kitessz összesen 9 frt 60 krt, tehát több mint kétszer annyit, mint Bécsben. Az új törvényjavaslat szerint pedig 10 frtot fog fizetni! Kell-e még több magyarázat? e számok világosan beszélnek.

Azon időben, midőn a filloxera oly óriási pusztításokat tesz, mint most hazánkban, a boradó újabb felemelésére közgazdasági és pénzügyi politikai okokból gondolni sem volna szabad. De midőn minapában Wekerle államtitkár ur fogadta a fővárosi iparosok küldöttségét, azt mondta, hogy az enquéte alkalmával a szakértők úgy nyilatkoztak, hogy a bor és sör az eredetileg tervezett 1 forint helyett 2 frt adófelemelést is megbírnak italméresi adó czimén. A bor, az megbírja, hanem a bortermelők nem, a bormérők nem és a bort fogyasztók nem! Köztudom su azonban, hogy

ezen enquéte-tárgyalás'ra meg nem hivatott sem a főváros egyetlen képviselője, annál kevésbé bármely szakértő, a ki véleményül adni illetékes lett volna.

Ugy látszik, hogy mindezen szomorú tények csak azt bizonyítják, hogy a kormány nem komolyan akarja a regálé-váltást. Mert ha igazán akarná, föl sem lehet róla tenni, hogy szándéka legyen néhány kedvezményes előnyére a városok és községek, a középső és alsó néposztályok jólétét alapjaiban megroggatni. Csak nem akarhatja a népet szándékosan anarchistává tenni.

S ha mindezek után ismétljük a kérdést: feltétlenül szükséges-e ezen regálé-váltás, — oda jutunk, a hova a görög böles jutott.

Annyi bizonyos, hogy akár lesz regálé-váltás, akár nem, tabula rasa-t kell csinálni. Az ország némely vidékén a regálé kegyetlenül kiaknáztatik, s korlátot kell szabni s visszaéléseknek. De a legnagyobb igazságtalanság volna e visszaélések miatt s a visszaélők javára azokat büntetni, kik tulajdonjogukat idáig humánus módon gyakorolták s különösen a fővárost, mely a magas fogyasztási adókra tekintettel, csak aránylag mérsékelt regálé-díjakat szedett?

Első sorban a főváros van rá hivatva, hogy képviselőit felhívja, lépjenek érintkezésbe a többi városok és községek képviselőivel: tartanak értekezletet pártállásra való tekintet nélkül s férfias bátorsággal védjék meg a hazát és polgárait az őket fenyegető szerencsétlenségtől.

Gundel János.

Die Hauptstadt und die Regalien-ablösung.

Ist die Ablösung der Regalien unbedingt nothwendig oder nicht?

Auf diese Frage antworste ich dem griechischen Weisen gleich, der vom Alexander dem Grossen befragt: „Was ist Gott?“ sich mehrmals Bedenkzeit erbat um endlich die Antwort zu geben: »Je länger ich darüber nachdenke um so schwerer komme ich in's Reine damit.«

Die vorgelegten Gesetzentwürfe ziehen wir in erster Linie vom Gesichtspunkte der Regierung in Betracht. Mit ausserordentlichem Fleisse, ja mit Raffinement wurden dieselben ausgearbeitet; doch wenn wir diese Gesetzentwürfe genau prüfen, kommen wir immer mehr zur Überzeugung, dass das eigentliche der Regierung vorschwebende Ziel nicht soviel die Ablösung der Regalien, als vielmehr eine grossartige Vermehrung der Staatseinkünfte auf diesem Wege bezweckt. Die Unzufriedenheit diesen Gesetzentwürfen gegenüber ist eine derart allgemeine, dass selbst die Grundbesitzer, respektive Regale-Eigenthümer, denen zu Liebe angeblich die Ablösung geschieht, auch unzufrieden sind. Die übrigen Interessenten: Städte, Gemeinden oder Wirthe sind Factore, mit welchen nicht einmal gerechnet wird. Diese kommen nicht in die Waagschale und das konsumirende Publikum, das Volk, ist nur ein Plebs, der in allem und jedem zu gehorchen hat.

Die Regaleeigenthümer sind also ebenfalls unzufrieden. Denn der Gesetzentwurf nimmt zur Basis der Ablösung den Durchschnittsbetrag der in den Jahren 1882—1886 erzielten Einnahmen. Hievon werden 10% an Steuern, ausserdem 15% an Manipulationsspesen abgezogen und der Restbetrag der Einnahmen

zwanzigfach genommen kapitalisirt: von diesem Kapitale wird noch die Kapitalsteuer genommen und auf diese Weise die gegenwärtigen Einnahmen der Regaleeigenthümer durch die Regalien-Ablösung bedeutend reduziert. Diejenigen aber, die in den letzten Jahren mit Rücksicht auf die Regalienablösung die Regalepachtgebühr auf künstlichem Wege in die Höhe trieben, haben sich stark verrechnet. In Zukunft verlieren die Grundbesitzer diese bequeme und kostenlose Einnahmsquelle und dürften sich höchstwahrscheinlich die allgemein gehassten Regalepächter noch zurückwünschen.

Unter den Städten und Gemeinden haben bereits unzählige ihre Unzufriedenheit den Gesetzentwürfen gegenüber kund gegeben. Mein Wunsch ist es, mich hiemit speziell mit der Hauptstadt Budapest zu befassen, welche ausserkoren scheint, den grössten von der Regalienablösung sich ergebenden Schaden zu leiden.

Die Hauptstadt würde von ihren Jahreseinnahmen mindestens 130.000 Gulden verlieren, welchen Verlust sie durch ihre Bürger zu decken gezwungen sein wird.

Die Budapester Wirthe und Schankberechtigte, die bis nun unter den Titel „Regalesteuer“ 330.000 Gulden gezahlt haben, werden darum, um künftighin unter dem Titel „Schanksteuer“ zahlen zu können, von nun an mit einer Steuer von nahezu 2 Millionen Gulden belegt werden.*)

Und nicht allein diese neue Consumsteuer-Erhöhung fällt den Budapester Wirthen zur Last. Ausserdem hat man ihnen dieses Unrecht angethan, dass ihnen die von der Stadt um baares Geld erhaltenen Gewerberechte ganz einfach confiszirt und auf „Schankrechtgebühren“ umgeändert werden, und für ein Recht, welches sie sich ein für allemal von der Stadt verschafft, müssen sie in Hinkunft jährlich 50—500 fl. an Concessionsgebühren dem Staate entrichten. Ja noch mehr: eine derartige Concession kann nach drei Jahren ganz verloren gehen und ganz und gar dem Gefallen der Finanzbehörden fällt die Existenz tausender Familien anheim. Und der Minister behält sich auch noch das Recht vor, den Preis der zum Ausschank gelangenden geistigen Getränke nach Gutdünken zu limitiren.

Ist etwa die bisherige Steuer nicht hoch genug bemessen? Sehen wir uns das Bier an und vergleichen wir, wie viel nach Bier in Wien und wie viel in Budapest gezahlt wird. In Wien zahlt man für ein Hektoliter Bier in der Fabrik 2 fl. 8 kr an Biersteuer, und 2 fl. 9 kr an Einuhrzoll, zusammen demnach 4 fl. 17 kr.

In Budapest zahlt man nach einem Hektoliter Bier in der Fabrik 2 fl. 70 kr an Fabriksteuer, 1 fl. 90 kr an hauptstädtischer Regalesteuer und dazu gerechnet die neue Schanksteuer ergibt sich eine Gesamtsumme von 9 fl. 60 kr doppelt, demnach soviel als in Wien. Nach dem neuen Gesetzentwurfe aber

*) Der hauptstädtliche Consum multiplicirt mit den vorgeschlagenen Steuersätzen, ergibt innerhalb der Zolllinie folgende Zahlen:

300,000 Hektol. Wein	à 2 fl.	= 600,000 fl.
130,000 „ Bier	à 2 „	= 260,000 „
50,000 „ Spiritus	à 15 „	= 750,000 „
10,000 Flaschen Liqueur u. sw.	=	75,000 „

Zusammen 1,685,000 fl.

Hiezu kommt noch die von den ausserhalb der Zolllinie liegenden Wirthshäuser und Vergnügungsorten einflussende Schanksteuer und diesem nach fallen bestimmt 2 Millionen Gulden Budapest zur Last.

*) A fővárosi fogyasztást a javasolt adótételekkel sokszorozva, a következő száamokat kapjuk a vámon belül:

300,000 hkl. bor	à 2 frt	= 600,000 frt
130,000 „ sör	à 2 „	= 260,000 „
50,000 „ szesz	à 15 „	= 750,000 „
10,000 palaczk likör stb.	=	76,000 „

összesen 1,685,000 frt

Ehhez járul még a vámvonalakon kívül fekvő kocsmák és nyári mulatóhelyek italméresi adója s így a 2 millió forint bizton terhelné fogja Budapestet.

wird man 10 fl. zahlen müssen! Wäre noch eine weitere Interpellation nötig? Die angeführten Zahlen sprechen klar genug.

In einer Zeit, wo die Phylloxera so riesenhafte Verheerungen anstellt, wie eben jetzt in unserem Vaterlande, wäre auf eine neuerliche Erhöhung der Weinstener aus volkswirtschaftlichen und finanzpolitischen Gründen gar nicht zu denken erlaubt. Doch als unlängst der Herr Staatssekretär Weckerle die Abgesandten der hauptstädtischen Industriellen empfing, sagte er, dass anlässlich der Enquete die Fachverständigen die Erklärung abgaben, dass Wein und Bier statt der ursprünglich geplanten Steuererhöhung von 1 fl. eine solche von 2 fl. ertragen können. Der Wein, ja, aber die Weinproduzenten ertragen sie nicht, die Schankwirthe nicht und die Consumenten auch nicht. Allgemein bekannt ist es aber, dass zu den Verhandlungen dieser Enquete nicht ein einziger hauptstädtischer Repräsentant und noch viel weniger irgend ein Fachverständiger eingeladen wurde, der berufen gewesen wäre eine Meinung abzugeben.

Es scheint, dass alle diese traurigen Thatsachen nur Beweise biethen, dass die Regierung die Regalien-Ablösung im Ernste durchführen nicht will. Denn wenn sie es wahrhaft wollte, könnte man nicht von ihr voraussetzen, dass sie die Absicht hätte zum Vortheile einiger Begünstigten das Wohl von Städten und Gemeinden, der Mittel- und untersten Volksklassen in ihren Grundfesten zu erschüttern. Die Regierung kann es doch nicht wollen, das Volk absichtlich dem Anarchismus preis zu geben.

Und wenn wir nach all' diesem die Frage wiederholen: ist die Regalienablösung unbedingt nothwendig — kommen wir dahin, wohin der griechische Weise gekommen.

So viel ist es gewiss, dass ob eine Regalienablösung zu Stande kommt oder nicht, tabula rasa gemacht werden muss. In einigen Gegenden des Landes wird das Regale grausam ausgenützt und müssten den Missbräuchen unbedingt Schranken gezogen werden. Aber die grösste Ungerechtigkeit wäre es wegen der Missbräuche und deren Schöpfer zu Gunsten Jene zu bestrafen, die ihre Eigenthumsrechte bis jetzt stets in humaner Weise geübt und vorsonderlich die Hauptstadt, welche mit Hinblick auf die hohen Verzehrungssteuern verhältnissmässig nur mässige Regaliegebühren eingehoben hat.

In erster Reihe ist die Hauptstadt hiezu berufen, ihre Abgeordneten aufzufordern, sich mit den Abgeordneten der übrigen Städte und Gemeinden in's Einvernehmen zu setzen; ohne Unterschied des Partheistandes Konferenzen abzuhalten und mit männlichem Muthe das Vaterland und dessen Bürger vor dem ihnen drohenden Unglücke zu bewahren.

J. Gundel.

HIVATALOS RÉSZ.

A budapesti szallodások, vendéglősök és korcsmarosok ipartársulatának választmánya f év október hó 31-én Gundel János ur elnökölete alatt ülést tartott, mely alkalommal jelen voltak: Wirth Ferencz alelnök, Blaschka István, ifj. Feith István, Hötzel József, Fánzler János, Barabás József, Glück Frigyes, Stóri Adolf, Stamm András, Steinbeisz János, Wrabetz Frigyes, Hermann Ferencz bizotts. tagok,

ifj. Ács Károly ügyész, Teasdale Ottó, Walter Károly titkárok és Thász György szerkesztő.

Gundel János elnök, az ülést megnyitván, a jegyzőkönyvek felolvasása után beterjeszti özv. Guttesel Mária és özv. Schöner Samuné szegénysorsu vendéglősnők segély iránti kérvényeit, melyekre névze előbbinek 20 frtot, utóbbinak pedig 6 havi részletekben 30 frtot szavazott meg a választmány.

Olvastatott a budapesti pinczér-egylet a irata, melyben az egylet 50 éves jubileuma emlékére az ipartársulattól két szegény sorsu elaggott tag részére felajánlott 25 25 frt segély elnyerésére Weisz Lipót és Nemárovits György munkaképtelen tagjait ajánlja.

Nevezettek ellen kifogás nem tétetik, a segély részükre odaitéltetik.

Elnök beterjeszti a pinczér-egylet elnökségének egy a közelőg tarsang tolyamán megtartando közös bál iránti kérvényét.

Erre névze a választmány kimondja, hogy tekintve a jelenlegi kedvezőtlen üzleti helyzetet, a jelen üzleti pangás közepett nem óhajjt bált rendezni.

Elnök ezután beterjeszti, miszerint a képviselőház regale-ügyi 21-es bizottságának összes tagjainál Diviaczky József urral együtt tisztelgett, felkérvén a bizottság tagjait a már beterjesztett kérvényünk támogatására s az abban foglalt kérelmek szives tekintetbevételére.

A választmány elnök ur ezen bejelentését örömmel veszi tudomásul s elnök urnak pedig fáradságtalan buzgóságáért és páratlan tevékenységéért jegyzőkönyvíleg köszönetet szavaz.

A töváros kerületeiben megkezdendő regale-összeírásokhoz a társulat küldötteiül a következő tagtársakat választá a választmány:

Az I. kerületbe Barabás József, Nosek Ignác, Cservény Ferencz és Weisel.

II. kerületbe: Fánzler, Zeiner és Petz K.

III. kerület: Wrabetz, Weninger, Loidl és Bacher J.

IV. kerület: Kern F., Krist F. és Elked A. V. kerület: Hötzel, Reitter és Gast J.

VI. kerület: Blaschka István, Fritz H. és Hell J.

VII. kerület: Hell E., Pápay Gy., Novotny Károly.

VIII. kerület: Wohlfart V., Steinbeisz J., Pavelka és Morbitzer.

IX. kerület: Wirth F., Herrmann és ifj. Feith.

X. kerület: Spalt Matyás és Vincze L. urakal.

OFIZIELLER THEIL.

Der Ausschuss der Budapester Hotelier-, Gast- und Schankwirthe-Genossenschaft hielt am 31. Oktober l. J. unter dem Präsidium des Herrn Johann Gundel eine Sitzung, welcher folgende beiwohnten: Vizepräsident Franz Wirth, die Ausschussmitglieder: Stefan Blaschka, Stefan Feith junior, Josef Hötzel, Johann Fánzler, Josef Barabás, Friedrich Glück, Adolf Stóri, Andreas Stamm, Johann Steinbeisz, Friedrich Wrabetz, Franz Hermann, Advokat Karl Ács jun., die Sekretäre Otto Teasdale und Karl Walter und der Redakteur Georg Thász.

Der Präsident Johann Gundel die Sitzung eröffnend, legt nach Lesung des Protokolls die Bittgesuche der bedürftigen Wirthsfrauen Wwe. Maria Gutgesell und Wwe. Hammel

Schöner vor, welche Ersteren 20 fl., der Letzteren aber in 6 monatlichen Raten auszufolgende 30 fl. bewilligt wurden.

Es kommt die Zuschrift des Budapester Kellner-Vereines zur Verlesung, in welcher für die, seitens der Genossenschaft zur Erinnerung an das 25-jährige Vereins-jubiläum zwei gealterten armen Mitglieder genehmigte Unterstützung von je 25 fl. Leopold Weiss und Géorg Nemárovits, beide arbeitsunfähige Mitglieder in Vorschlag gebracht werden.

Nachdem gegen dieselben keine Einwendung erhoben wurde, wird ihnen die Unterstützung zuerkannt.

Der Präsident legt eine Zuschrift des Präsidiums des Kellner-Vereines betreff eines nächsten Fasching gemeinsam zu veranstaltenden Balles vor.

Der Ausschuss gibt darauf die Erklärung ab, dass mit Hinsicht auf die gegenwärtigen ungünstigen Geschäftsverhältnisse und während der gegenwärtigen Geschäftsstagnation die Veranstaltung von Bällen nicht wünschenswerth erscheint.

Der Präsident berichtet weiters, dass er gemeinschaftlich mit Herren Josef Diviaczky bei sämmtlichen Mitgliedern des 21-gliedrigen Regale-Ausschusses des Abgeordnetenhauses, seine Aufwartung gemacht, dieselben bittend, unser bereits eingereichtes Gesuch unterstützen und das darin Enthaltene geneigtenst berücksichtigen zu wollen.

Der Ausschuss nimmt diesen Bericht des Herrn Präsidenten mit Freuden zur Kenntniss, und spricht dem Herrn Präsidenten für den mühevollen Eifer und dessen unvergleichliche Thätigkeit protokollarisch seinen Dank aus.

Schliesslich wurde für die in den hauptstädtischen Bezirken vorzunehmende Regale-konkription zu Abgesandten der Genossenschaft folgende Herren Mitglieder gewählt:

Im I. Bezirke: Josef Barabás, Ignátz Nosek, Franz Cservény und Weisel.

Im II. Bezirke: Fánzler, Zeiner und K. Petz.

Im III. Bezirke: Wrabetz, Weninger, Loidl und J. Bacher.

Im IV. Bezirke: F. Kern, F. Krist und A. Elked.

Im V. Bezirke: Hötzel, Reitter und J. Gast.

Im VI. Bezirke: Stefan Blaschka, H. Fritz und J. Hell.

Im VII. Bezirke: F. Hell, G. Pápay und Karl Novotny.

Im VIII. Bezirke: W. Wolfarth, J. Steinbein, Pavelka und Morbitzer.

Im IX. Bezirke: F. Wirth, Herrmann und Feith junior.

Im X. Bezirke: Mathias Spalt und L. Vincze.

A budapesti pinczér-egylet elnökségétől.

A budapesti pinczér-egylet a fennállott Pinczérkör által meghonosított

Karácson-ünnepet

ez idén is megtartani kívánván, ez alkalomból szegény pinczér-egyleti tagok gyermekeit felruházni és az ezen emberies czél megvalósításához még szükséges összegeknek az érdeklettek közt eszközlendő gyűjtés útján leendő megszerzését óhajjtja.

E végből azon tiszteletteljes kérelemmel fordulunk a t. szaktársak ismert emberbaráti érzelmeihez, miszerint bennünket ezen nemzeti törekvésünkben támogatva, vagyoni tehetség

gükhez képest az általunk kilüszött jótékony cél megvalósítása és ekként számos szegény gyermek nyomorának enyhítése és testi épség és egészségének megóvása céljából, adakozni sziveskedjék.

Azon meggyőződésben, hogy a nyújtandó adományért saját öntudatukban és a felruházandó gyermekek hálájában legszebb jutalmakat nyerendik.

Mély tisztelettel

a budapesti pinczér-egylet nevében:

Feicht József, *Böhm Emil,*
titkár. elnök,

A rendező-bizottság:

Tomola Roland, Steffel Ferencz, Pfeilmayer Antal, Csagalla Károly, Pattermann Rezső.

NB. Azon urak, kik aláírási ívet bírnak, kéretnek a gyűjtést december 6-ig bezárni és azt a gyűjtött összeggel az egyleti irodába beküldeni.

Szives adakozásokat lapunk szerkesztősége is elfogad és nyilvánosan nyugtázza.

Vom Präsidium des Budapester Kellner-Verein.

Der Budapester Kellner-Verein hat beschlossen, das durch den b. standenen Pinczér-Kör eingeführt

Christbaumfest

auch heuer zu begeben, um Kinder von verarmten Vereinsmitgliedern mit warmen Kleidern betheilen zu können; und hat ferner beschlossen einen Hilfsfond zur Unterstützung von Mitgliedern des Vereines zu gründen.

Aus diesem Anlasse appelliren wir an die Herren Gönner, Freunde und Berufsgenossen unseres Vereines, dieselben wollen uns durch ihr bekanntes menschenfreundliches Gefühl in unserem edlen Streben gütigst unterstützen und nach ihren Kräften zur Erreichung dieses wohlthätigen Zweckes, zur Linderung des Elends zahlreicher armer Familien und zur Erhaltung der Gesundheit derselben ihre milden Gaben zukommen lassen.

In der Überzeugung, dass sie in ihrem Bewusstsein und in der Dankbarkeit der zu bekleidenden Kinder des schönsten Lohn finden werden,

zeichnen wir hochachtungsvoll

Im Namen des Budapester Kellner-Vereines:

Josef Feicht, *Emil Böhm,*
Secretär. Präses.

Das Arrangirungs-Comité:

Roland Tomola, Franz Steffel, Anton Pfeilmayer, Karl Csagalla, Rudolf Pattermann.

NB. Die Herren Besitzer von Subscriptionsbögen werden gebeten, die Sammlung bis 6-ten Dezember zu schliessen und denselben mit den gesammelten Betrag in die Vereinskassenzelle einzusenden.

Jegyzőkönyv.

Felvetetett a «Győri pinczér-egylet» 1888-ik évi október hó 22-én tartott rendkívüli közgyűlésén. Jelen voltak: Demetrovits Szilárd mint hatósági biztos, Varsányi Elek, mint a «Győri Közlöny» és Mailänder Izidor, mint a «Hazánk tudósítói» — továbbá Limbeck Ferencz elnök, Wiedemann János jegyző, Kuster Géza felügyelő, valamint Albrecht Károly, Buchberger Gyula, Domoakos László, Egyed Imre, Fekete Géza, Haffner Alajos, Heiner Ferencz, Herczeg Ferencz, Kelemen Márton, Kiss Károly, Lakner Arnold, Lampert Ádám, Netuschill Ferencz, Nothnagel

József, Peck Lőrincz, Posch Nándor, Takács János, Takács Jenő, Tämiller János rendes tagok.

I. A mai rendkívüli közgyűlés jegyzőkönyvének, valamint az új alapszabályok hitelesítésére az elnök négy tagot kér kiküldeni.

— A közgyűlés a hitelesítésre Posch Nándor, Herczeg Ferencz, Takács János és Kuster Géza egyleti tagokat közfelkiáltással jeltelte ki.

II. Elnök előterjeszti a mai rendkívüli közgyűlés célját, mely szerint a választmány által módosított alapszabályok megvitatása és elfogadása képezi a tárgysorozatot. Kéri azoknak felolvasását.

— Az alapszabályok felolvasatván, egész terjedelemben jóváhagyattak és elfogadtattak. A választmány ezután megbízott, hogy az újonnan módosított alapszabályok kidolgozását díjazza, azokat a felterjesztéshez szükséges három írott példányban többszörösíttesse és jóváhagyásuk után kinyomassa. Az alapszabályoknak a nmélt. magy. kir. belügyminiszteriumhoz való felterjesztésével pedig az elnökség bízott meg. Végül elhatározott, hogy a rendes évi közgyűlés csak a módosított alapszabályoknak a nmélt. magy. kir. belügyminiszteriumtól való visszaérkezése után fog megtartatni.

Egyéb tárgy nem lévén, elnök a gyűlést befejezettnak nyilvánítja.

Wiedemann János, *Limbeck Ferencz,*
jegyző. elnök.

Hitelesítjük:

Posch Nándor, *Takács János,*
Herczegh Ferencz, *Kuster Géza.*

Értekezlet Bányainál.

A főváros VII-ik kerületének vendéglősei f. hó 9-én d. u. 5 órakor Stadler Károly ur kijelölése végett értekezletet tartottak, melyen jelen voltak: Gundel János, Glück Frigyes, Spalt Mátyás, Hell Ferencz, Fritz Henrik, Ring Rezső, Seich János, Varsányi Ferencz, Zimmerl József, Schmiedt Károly, Schlachinger István, Terts Ferencz, Pápay Gyula, Wassermann Jónás, Obenderfer Ferencz, Novotny Károly, Schmidt Konrad, Hoffmann Antal, Prenner János, Linkner László, Walter Károly, Teasdale Ottó, Grassner József, Liedl József, Borsody Sándor, Sztetzer Gottfried, Bittner József, Knöszner Henrik, Csáp Ferencz, Krakauer Mór, Hüttner Lajos, Löhnert József, Kirner Mátyás, Burgmeister József, Bányai József és Ihász György urak.

Bányai József megnyitván az értekezletet, lelkes szavakban emlékezik meg Stadler Károly bokros érdemeiről s javasolja, hogy a közelgő főv. bizottsági tagok választása alkalmából — a mennyiben igen szükséges, hogy egy vendéglős is beválasztásának — Stadler Károly ur megválasztása érdekében ez értekezlet tegye meg a kellő lépéseket, indítványozza, hogy a szükséges teendők elvégzésére Schmidt Károly ur elnöklete egy 30 tagú bizottság választassék.

Az értekezlet Bányai indítványát lelkes éljenzéssel fogadva, megválasztá a végrehajtó bizottságot s egyszersmind elhatározta, hogy Stadler Károly ur kijelölése végett a VII-ik kerület kandidáló bizottságához, ugyszintén Morzsányi Károly és Mendl István urakhoz küldöttséget meneszt, mely küldöttség tagjait Bányai József, Spalt Mátyás, Ring Rezső, Schmidt Ferencz, Linkner

László, Löhnert József, Eibel Károly, Liedl József és Zimmerl József urak kérte fel.

Gundel János ur meleg szavakban ad kifejezést abbéli őszinté örömeinek, hogy a VII-ik kerületi szaktársak Stadler Károly megválasztása érdekében e mozgalmat megindították, mert bár szükséges, hogy iparunk a főv. bizottsági tagok között is képviselve legyen, de Stadler Károly oly ember, ki ha nem volna is vendéglős, szellemi képzettsége és magas műveltsége szaktársaink s az összes polgárok bizalmára már rég érdemessé tette őt. Indítványozza, hogy a VII-ik kerületi községi választó polgárai között aláírási iveri küldessenek szét és az összegyűjtendő 1000 aláírás alapjául kerestessék még a kijelölő bizottság Stadler Károly ur nevének z kijelölő biz. tagok névsorába való felvételére nézve.

Gundel János ur indítványa egyhangulag lelkes éljenzés közt elfogadtatott.

Ezzel egyidejűleg megemlítjük, hogy az aláírási iverk már a bizottság összes tagjainak kézbesítve lettek s ez ügyben a legközelebbi értekezlet f. hó 16-ikán d. u. 4 órakor Jambrikovits J. kávéházában (csömöri-ut és Murányi-utca sarok) leendő megtartva.

Eine Conferenz bei Bányai.

Die Gastwirth der VII. Bezirkes hielten in Angelegenheit der Kandidation des Herrn Karl Stadler am 9. l. Mts Nm. 5 Uhr eine Conferenz ab, an welcher die in unserem vorstehenden ungarischen Berichte Erwähnten theilgenommen haben.

Josef Bányai, die Conferenz eröffnend that von den so häufigen Verdiensten Karl Stadler's Erwähnung und stellte den Antrag, dass gelegentlich der bevorstehenden hauptstädtischen Kommunalwahlen — indem es höchst nothwendig erscheint, dass auch ein Gastwirth gewählt werde — die Conferenz im Interesse der Wahl Karl Stadler's die nötigen Schritte thue, und schlägt vordass zur Veranlassung der nöthigen Vorkehrungen unter dem Präsidium des Herrn Karl Schmidt ein 30-gliedriges Comité gewählt werde.

Die Conferenz, Bányai's Antrag mit begeisterten Eljenrufen acceptirend, wählte das Executiv-Comité und lasste den Beschluss, betreff der Kandidation des Herrn Karl Stadler zum Kandidations-Ausschusse des VII. Bezirkes, ebenso zu den Herren Karl Morzsányi und Stefan Mendl eine Deputation zu entsenden, welche zu bilden, die Herren: Josef Bányai, Mathias Spalt, Rudolf Ring, Franz Schmidt, Ladislaus Linkner, Josef Löhnert, Karl Eibel, Josef Liedl und Josef Zimmerl gebeten wurden.

Herr Johann Gundel, gibt in warmen Worten seine Freude darüber Ausdruck, dass die Fachgenossen des VII. Bezirkes, diese Bewegung im Interesse der Wahl Stadler's eingeleitet haben, denn abgesehen davon, dass es nothwendig ist, dass unser Gewerbe im hauptstädtischen Repräsentantenkörper auch vertreten werde, ist doch Karl Stadler solch ein Mann der wenn er selbst Gastwirth nicht wäre, ihm dessen geistige Fähigkeiten und hohe Bildung des Vertrauens der gesammten Bürgerschaft seit langem schon würdig machten. Redner stellt den Antrag zwischen den wahlberechtigten Bürgern des VII. Bezirkes Unterschriften-Listen circuliren zu lassen u. z.

auf Grund der zu sammelnden 1000 Unterschriften dem Kandidations-Ausschusse die Bitte vorzutragen, den Namen des Herrn Karl Stadler in die Namensliste der kandidirten Kommunitätsmitglieder aufnehmen zu wollen.

Der Antrag des Herrn Johann Gundel wurde einstimmig unter begeisterten Elfenrufen angenommen.

Unter einem heben wir hervor, dass die Unterschriftenlisten sämmtlichen Mitgliedern des Comité bereits zugestellt wurden, und in dieser Angelegenheit die nächste Conferenz am 16. I. Monats Nachmittags 4 Uhr im J. Jambrikovits Kaffeehause (Ecke der Csömörer Strasse und der Murányi-Gasse) abgehalten wird.

Korszerü regáléjog-kérdés féle.

Most, a midőn már a hongyülés maga kezé vette a regálék rendezési nagyfontosságú ügyét és egy világrész szemei kíváncsian olvasni fogják a népképviselők jövőt és új korszakot alkotó nyilatkozatait, — önkéntelenül merül föl egy az országot és vendéglősei és italmérőit közel érdeklő kérdés, vagyis az, vajjon ezélszerü és fűdvösnek mutatkoznék-e a netalán előre fizetendő italmérési illetéktől, — mely az illető bizottság által hektoliterenként 3 frtban megállapított — egy bizonyos százaléknak jutalomképeni elvonása a fizetők, vagyis az illetéket előlegezők javára?

Ezen fontos kérdésre szolgáltatott okot részben az, miszerint azok, kik a kir. adót előre fizetik meg, annak kamatját ők maguk élvezik, másik részben pedig az, miként több esetekben, különösen városokban a fogyasztási adó pontos beszolgáltatása és garantizálásáért az illetők 5 százalékat kapni, illetőleg felsőbb engedelemmel az adóösszegekből levonni szoktak. Már pedig hol van nagyobb garancia mint ott, a hol az illető egyes adó, ez esetben illetékkövetelések előre, vagyis még mielőtt az ital elfogyasztatnék és eladatnék, vagyis kiméretnék, az attól járó illetékeket az illető pénztáraknál törlesztik.

Boor József.

(Folyt. köv.)

Die Etablierungssucht.

Der Allg. Kellner-Ztg. in Wien entnehmen wir folgende Auslassungen über dieses auch von uns öfter behandelte Thema, weil vieles davon, trotzdem der Artikel speziell auf österreichische Verhältnisse zugeschnitten ist, auch für die Allgemeinheit passt. Dieses Blatt schreibt:

Jeder Mensch ist bestrebt, seine materielle Lage zu verbessern, d. h. er trachtet entweder, eine Stellung zu erlangen, in welcher ihm der Kampf um das Dasein erleichtert ist, oder er sucht in die Lage zu kommen, einen solchen Kampf überhaupt nicht mehr führen zu müssen. Ist die erstere Art für viele (besonders bei den heutigen Zeitverhältnissen) schon sehr schwer, so gelingt es nur sehr wenigen, vom Glücke besonders Begünstigten, ihr Streben durch die letztere Art von Erfolg gekrönt zu sehen. Dies ist vielleicht bei keinem anderen Stande so häufig der Fall, wie gerade bei unserem. Eine Unzahl wählt sich unser Gewerbe, um sich eine, wie viele glauben, leichte Existenz zu gründen, doch: «Viele sind berufen, aber wenige

ausgewählt»; und so gibt es bei keinem anderen Berufe mehr enttäuschte, ihre Wahl verwünschende Schiffbrüchige als beim Gastgewerbe. Bei keinem anderen Gewerbe ist aber auch die Sucht nach Besserung der Lage bei jedem einzelnen so entwickelt, als bei unseren Berufs-Genossen. Da die Verhältnisse zum grossen Teile unleidliche sind, so folgt naturgemäss das Bestreben, dieselben zu verbessern. Es können unmöglich alle Gehilfen Meister werden. Das ist richtig. Aber weil wir Kellner sind, sind wir deshalb nicht weniger berechtigt, auf menschliche Behandlung und eine menschenwürdige Existenz Anspruch zu erheben, als jeder andere Gewerbe-Gehilfe? Und was die Selbstständigkeit anbelangt, so lehrt uns die Vergangenheit, dass nur in den seltensten Fällen mit dieser zugleich der sehnliche Wunsch auf Besserung der Lage in Erfüllung geht.

Betrachten wir uns nun diese «Etablierungssucht» bei den Gehilfen des Gastwirts-Gewerbes näher und beginnen wir beim Lehrling. Wie bald muss dieser die Eltern vergessen lernen! Noch ein halbes Kind, entbehrt er der Beaufsichtigung und Beinflussung seiner Eltern oder der noch nöthigen liebevollen Behandlung einer ihm näher stehenden Person. Mit Ausserachtlassung der Pflege des Geistes und Gemütes erwacht in ihm nur der Trieb, ein flinker und möglichst viel leistender Mensch zu werden. Sein einziges Bestreben ist es, den Chef zufrieden zu stellen, was er ja auch thun soll. Doch der Chef soll mehr vom Jungen verlangen, als Übung zur Erlangung physischer Gewandtheit.

Es ist zur Erreichung einer Vervollkommnung auch Bildung des Geistes nötig, besonders aber Veredelung des Gemütes, und dabei ist es nicht einerlei, ob für den Lehrling Vater und Mutter und auch der Gottesdienst in den Hintergrund gedrängt, oder gar als überflüssig betrachtet werden. Nach zwei, höchstens drei Jahren, wenn der Junge die nötige körperliche Grösse erreicht hat, wird er Kellner (Gehilfe), fühlt sich schon der Form halber «reif» und stellt in gewisser Beziehung seinen ganzen «Mann.» Nun kennt er ausser seinen dienstlichen Obliegenheiten keine Pflichten mehr, weder gegen Gott noch seine Mitmenschen.

Die Lebhaftigkeit in unserem Gewerbe bringt es mit sich, dass der dasselbe Ausübende frühzeitig schon seine eigenen Wege geht. Er benützt zu seiner Zerstreuung die späten Nachtstunden oder die Nachtzeit, da ihm dies tagsüber sein Beruf nicht erlaubt. Wohin dieses Nachtleben führt, ist sattem bekannt.

So war es meist bisher, und auf diese Weise sank allmählich unser Ansehen, unsere Solidität und schwand alles Vertrauen zu unserem Stande. Im Mittelstande wuchs natürlich immer fester die Überzeugung, dass man in unserem Gewerbe einer unsicheren Existenz entgegen gehe: denn man sah, wie locker das eigene Vertrauen im Inneren selbst war. Bekräftigt wurde diese Anschauung durch uns selbst: denn die Kinder unserer Chefs, besonders aber der Gehilfen, bildete man im gleichen Fache höchst selten aus, um sie vor gleichem Schicksale zu bewahren. Traurig, aber wahr ist es, dass die schlimmsten Vermutungen immer fester Wurzel fassten.

Welche Eltern liessen sich bei den beständigen Verhältnissen, die zwar jetzt auch noch bestehen von denen wir aber gegenwärtig die Hoffnung haben, dass sie sich bald ändern

werden, herbei, ihre Tochter einem Kellner zur Frau zu geben? In den Fällen, wo dies geschah, musste der Kellner sich erst etablieren. Dieser Wunsch seitens der Eltern der Braut war stets ein gerechtfertigter; denn ist ein Kellner auch verheiratet, so bleiben ihm doch häusliches Glück und häusliche Freuden alle Vorteile der Ehe fremd. Sein 18- bis 19-stündiger Dienst gibt ihm keine Zeit, sich eines geregelten Familien-Lebens zu erfreuen. Wie lächerlich sind übrigens die Vorurteile, welche Chefs gegen verheirateten Gehilfen besitzen! Sie behaupten, ein verheiratete Gehilfe könne nicht mehr seinen Kopf im Geschäft haben. Man gebe dem verehelichten Gehilfen nur ein wenig freie Zeit, damit er dazu komme, die Pflichten gegen seine Familie zu erfüllen, und man wird dann sehen, welcher Gehilfe besser seinen Pflichten nachkommt, der ein geregeltes Leben führende, sich häuslichen Glückes und Zufriedenheit erfreuende Verheiratete, oder der Ledige, der ein Stammgast im Nachtlokale ist, der darauf angewiesen ist, die späteste Nachtzeit zu seiner Zerstreuung zu benützen, zu dieser Zeit aber nur berüchtigte Kaffeehäuser offen findet.

Nehmen wir uns die Verhältnisse in England zum Muster. Dort ist der Gehilfe meist verheiratet und sehnt sich auch nicht, wie hier, nach Selbstständigkeit (?). Er verehelicht sich frühzeitig, gründet sich den häuslichen Herd und lebt zufrieden im Genusse aller Freuden des Familien-Lebens. Ausser an Sonn- und Feiertagen, wo die Restaurants bloss vier oder sechs Stunden geöffnet bleiben, ist das Leben in denselben viel lebhafter als bei uns. Und dennoch arbeitet der Gehilfe dort nur 8, 10, höchstens 12 Stunden abwechselnd. Mindestens 12 Stunden täglich kann er seiner Erholung und seiner Familie widmen. Übrigens ist ihm ihm die Arbeitszeit dort genau vorgeschrieben. Ist diese abgelaufen, verlässt er einfach das Geschäft. Niemand sichert sich um seine Privat-Verhältnisse und niemanden interessirt es, ob er ledig oder verheiratet ist.

Welches Gewicht wird leider gerade auf letzteren Umstad bei uns gelegt? Nehmen wir an, ein Kellner habe, um sich verheiraten zu können und um aus dem verhassten Joch herauszukommen, sich selbstständig gemacht, erwarb oder gründete sich ein Geschäft war aber durch schlechten Geschäftsgang oder durch sonst eingetretene Ursachen wieder gezwungen, die selbstständige Ausübung des Gewerbes aufzugeben. Will er nun wieder eine Stelle als Kellner erhalten, so ist er genötigt, seine Ehe zu verheimlichen und kommt oft in die Lage, dieselbe verleugnen zu müssen. Wenn der Mensch nicht jedes edleren Gefühles bar ist, kann er sich hiezu nur schweren Herzens entschliessen, und dies muss ihm unleugbar schmerzlichen Kummer bereiten. Mancher bringt es nicht über das Herz, das ihm vor Gott angetraute Weib zu verleugnen, um ein Stückchen Brot zu erhalten. Dann harret seiner wohl allseitiges Lob? Ja, Elend und Not schleichen in sein Haus. Seine Mitmenschen zeigen mit dem Finger auf ihm und bezeichnen ihn als ein arbeitscheues Individuum. Sie überlassen ihm dem gänzlichen Verderben, wollen es aber nicht begreifen, dass er nur, so wie seine Mitmenschen, auf die Rechte eines Menschen nicht verzichten wollte. — Das ist das Los vieler Unglücklicher, die, um den unleidlichen Verhältnissen des Kellnerstandes zu entgehen, vorschnell handelnd, sich keine dauernde Existenz zu gründen vermochten.

Wie viele unglückliche Wirte und Gehilfen wird es weniger geben, wenn einmal auch bei uns, wie in anderen Gewerben, der Gehilfe sich nicht wird zu sehnen brauchen aus dem Joche zu gelangen, den Frack abzuwerfen. Wäre nur die Zeit schon da, wo der Kellner in seinem Stande als Gehilfe schon Zufriedenheit findet! Gewiss ein bescheidenes Ziel, auf das jeder Mensch Anrecht hat. Es ist nicht so schwer, diese Zeit herbeizuführen; legen wir in Zukunft allen unnatürlichen, erkünstelten, äusseren Schein und Glanz, allen Dünkel ab! Treten wir bescheiden in- und ausserhalb unseres Berufes auf, so ebnen wir den uns durch das Gesetz vorgebahnten Weg. Zeigen wir, dass wir Kellner auch Menschen sind, die ihre Pflichten zu erfüllen wissen. Füllen wir unsere Posten in möglichster Vollkommenheit aus. Dann wird es nicht mehr vorkommen, dass sich der Kellner seines Berufes schämt oder denselben gar verleugnet.

Hoffen wir, dass die Regelung der Gehilfenfrage bald gelöst und durchgeführt werde. Dann sind für uns bessere Zeiten hergekommen, und es wird dann nicht mehr vorkommen können, dass Verhältnisse bestehen bleiben, die, wie bis jetzt, den Kellner zwanzen, mit aller Gewalt sich anzustrengen, aus dem «Frack» herauszukommen und sich selbstständig zu machen, um auf diese Weise seine Lage zu verbessern.

Hand in Hand mit den uns durch das Gewerbe-Gesetz gegebenen Rechten werden wir uns wieder Ansehen erringen, wir werden uns bestreben, dass das gastwirtschaftliche Gewerbe in sich selbst dauernde, solide Befestigung gewinne, auf dass dasselbe mit Recht zu den gebildetsten Ständen gerechnet werde. Dies unser Bestreben, dies unser Ziel, das wir uns vorgesteckt haben.

CSARNOK.

Egy kis «mindenfélé.»

Hogy némi nemüképen konyitok a zenezershez. Záhlosom (Agai szerint fizető pinczer) elragadtatta magát és irt egy ódát «Apollohoz», nem lévén senki kéznél kiment a konyhában egy Apolló nevű szolgálóhoz és ellantotta neki. Póli szentül hitte, hogy róla szól az ének és most már bomlik Loisl után, ki nem éppen bomlik Póli után, azóta vége káosztánnak, mert Póli mind kiszedte belőle a babérleveleket. Nem tudok borzasztóbbat egy verset író pinczernél, először is mindig háttal ül a vendégeknek, hogy valahogy meg ne szakítsák csendes áhítatát az Olimpon, azután, ha kidicséred fűzfazöldségü verseit, ihatsz, ehatsz, amennyi beléd fér, még cigaró is jár hozzá és ez mind a főpinczer kontójára megy, ki ha csak katasztrófát nem akar előidézni, kénytelen a keserves nyögdeseléseket Byron vagy Schillerhez hasonlítani, mert az ilyen megbokrosodott versfaragó képes volna öngyilkosságot elkövetni, — valamelyes macskán. De álljon itt egy-két rigmus Loiskától:

Vendég: Bringen sie mir einen piccolo

Pinczer: Hab ka Zeit, bin bei Apollo.

Tovább így megy a kitünő verselés

Vendég: Geben sie mir ein Wein

Pinczer: Sofort aber fein.

Később

Vendég: Schmutzig ist der Tisch

Pinczer: Man hat soeben gegessen darauf einen Fisch.

Hát mondják meg már most, nem boszantó

ez, és a legszebb az benne, hogy Loisl szentül meg van győződve, hogy ő hivatásos költő. Legyen, én nem bánom, talán önök sem.

Az utolsó számban szépen vannak felszólított előfizetők, a kik utólagosan sem fizetnek, de a lapot csak elfogadják, sőt tudok közöttük olyat is, a ki rámába teszi és a kávéházban tartja, panaszkodva a vendégnek, hogy mennyibe kerül neki az a sok ujság. Szomorú a dologban az, hogy többnyire vagyonos és már pinczerségre nem szoruló vendéglősöket kell a felhívottak között találni. Sajnálja az a néhány Grand hotelos azt a nyomorult 2 florest? Nem telik egy aradi első szálloda bevételéből saját szaklapjukra? Nagyon czudar dolog ez kérem, a többi urat fel sem hozom, hisz ugys hiába volna. Van I há sznak pénze nyomdára, papírra, lakásra, futkosásra, hogy küldje tovább. Bár nincs jogom senkitől követelni, hogy előfizessen e lapokra, de méltányos volna egy embert, ki minden idejét ügyünk és osztályunknak szenteli, nem bukni engedni. Mert annyi belátásuk csak van ez uraknak, hogy Bpesten egy lapot kiadni és szerkeszteni, semmi pártolás mellett nem lehet, vagy azt akarják, hogy ez a lap is úgy járjon, mint a többi? Azaz bukják. Csodálatos megrögzöttség kell hozzá, saját osztályát és annak egyik leghívebb munkását így perfid módon ignorálni.

Bokros Károly.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Halálozás.** Neuwirth Pál, keszthelyi vendéglős f. hó 9-én hosszas szenvedés után jobblétre szenderült. Béke poraira!

— **Vendéglő megnyitások.** V a s á n y i Ferenc fővárosi szaktársunk a külső-slánczió-utca 28. szám alatt levő vendéglőt átvette s azt a „Doktor“-hoz czimezve díszesen berendezve f. hó 1-én megnyitotta. — Schwarz József, a „Virágbokor“ vendéglő volt régi főszakácsa, a rózsza- és amazon-utczák sarkán levő vendéglőt vette át.

— **Szegeden** — mint ottani levelezőnk értesít bennünket. — az egyleti ügynöki állás betöltése legközelebb fog megejteni. Legnagyobb pártja van Fieischmann Ede, kolozsvári ügynöknek, kit a szegediek már eddig is nagyon megszerettek.

— **Kávéházcserek.** Aradon Weitner József kávé a Tökölytéren egy díszes kávéházat nyitott, Póli Miksa a Weitner-féle szabadságtéren levő kávéházat, Michl József kávé Ujaradon a Hartmann-féle söresarnokot vette át november 1-től kezdve; Moseitig pedig a Michl-féle kávéházat vette át.

— **Vendéglő megnyitás.** Karl Nándor, a pinczemesterek orsz. együletének elnöke a dohány-utca 14. számú házában vendéglőt nyitott.

— **Ipártarsulatunk** tagjai legutóbbi társasösszejevitelüket legutóbb W r a b e t z Frigyes ur új vendéglőjében, majd Dörflinger Györgynél tartottak, a legközelebbi pénteki összejevitel pedig Wirth Ferencz ipártarsulati alelnök ur vendéglőjében, IX. kerület, lilium-utca 23. sz. a leend megtartva.

— **Lendelbauer Kálmán,** a debreczeni Bika étterem volt főpinczére átvette a debreczeni »Páris« című jó hírnévnek örvendő kávéházat és azt a mai kor igényeinek megfelelően berendezve f. évi november hó 1-én megnyitotta. Sok szerencsét kívánunk a fiatal új kávésnak.

— **A fogyasztási adó megváltása.** A külterki fogyasztási adó megváltása czimén a pénzügyigazgatóság a fővárostól a jövő évtől kezdve az eddigi 60,000 frt helyett 116,000 frtot követel, s e hó 4-én felszólította a fővárost, hogy elhatározását november 10-ikéig vele közölje. A tanács ma arról értesítette a pénzügyigazgatóságot, hogy e fontos kérdésben ily rövid idő alatt nem határozhat s hogy az ügyet csak a legközelebbi közgyűlésben fogja előterjeszteni. Addig is azonban Viola tanácsos elnöklete alatt bizottságot küldött ki oly czélból, hogy ez a pénzügyi igazgatóság kiküldöttjeivel ez ügyben alkudozásokba bocsátkozzék.

— **Életunt.** Begrisch Nándor, budapesti 60 éves vendéglős a bálvány-utczai 26. szám alatt levő lakásán öngyilkosságot követett el. Forgópisztolyal halántékába és mellébe lött. Az előhívott mentők Kovács tanár állói-uti klinikájára szállították a súlyosan sérült embert. Tettének okát zilált anyagi körülményeit mondja, nevezetesen, hogy a házbért nem tudta megfizetni.

— **Boros fővel.** A székesfehérvári Hübner-kávéház egyik pinczére folyó hó 2-án részegen tért haza. Gazdája, Hübner Rezső emiatt nem akarta bebocsátani a szobába. Erre heves szóváltás támadt közöttük, a minnek az lett a vége, hogy a pinczer kirántotta kését s a kávéház-tulajdonost megszurta. A tett színhelyére siető rendőrök le tartóztatták a részeg embert. Hübner Rezső pedig azonnal orvosi ápolás alá vették. Hübner másnap kijelentette a rendőrségnél, hogy ő nem kívánja a fiatal pinczer jövőjét elrontani, s kérte, hogy ne büntessék meg s bocsássák szabadon. A rendőrség Hübner kérését figyelembe vette s pinczért azonnal szabadon bocsátotta.

— **Sajtóper.** Muzsalyi Béni (a Magyar pinczerek lapjának volt felelős szerkesztője), magánvádlnak, Rosenbaum V. Vilmos nagyváradi lakos nyomdajeladonos vádlott ellen folytatott sajtóperében az esküdtszéki tárgyalás f. évi decz. 17-én fog megtartatni a debreczeni kir. törvényszék előtt. A sajtóper elé némi érdeklődés néz. A végtárgyalás lefolyásáról saját tudósítónktól hű és kimerítő tudósítást fogunk annak idején hozni.

— **Leégett szálloda.** Debreczeni levelezőnk írja, hogy Nyiregyházán a „Rózsaker“ szálloda, mely a város tulajdonát képezte, f. é. november 7-én teljesen leégett.

— **Egybekelés.** Stern Samu, a debreczeni »Magyar király« kávéház pinczére f. é. november hó 27-én vezeti oltárhoz Klein Márton debreczeni iparos szép és kedves leányát, Katicza kisasszonyt.

— **A debreczeni pinczeregylet** érdemdus alelnöke nagy kitüntetésben részesült f. hó 6-án. Ugyanis a nevezett napon Erős ur egybekelési ünnepélyét tartá Szilagyicsene. Ez alkalommal nem kevesebb mint 64 üdvözlő sürgönyt kapott Debreczenből. A többi köz/Privitzer József az egylet elnöke, továbbá Rosenberg Simon és Gluck Leopold választmányi tagok az egylet nevében üdvözlőtök szeretett alelnököket. Valóban megérdemli az ünnepelt e kitüntetést, mert a pinczerek érdekeit, dacára annak, hogy kávéház-tulajdonos, mindig szíven viseli. A debreczeni pinczerek pedig méltányolni tudják ebbeli érdemeit s megadják a megérdemelt jutalmat. Rézsüműről pedig azt kívánjuk, hogy az Isten sokáig éltesse a közel napokban egybekelt ifju párt!

— **Vendéglőt keres.** Az új-arádi uradalom sörfőzde részvénytársaság az aradi színházi sörcsarnok vendéglőhelyiségébe ismét vendéglőt keres. Démusz Lajos vendéglős megelégedte már a dicsőséget, mert egy évi ott tartózkodása igen szép összegébe került. A jelenlegi bérlet mellett e helyiséget már senki sem hajlandó az uradalomtól átvenni, mely éppen semmi kedvezményt nem akar nyújtani és emellett kötelezve van az uradalom sörét mérni. Két év alatt már három vendéglős próbált szerencsét, a kik majd minden vagyonukat befektették, anélkül, hogy a legkisebb hasznuk lett volna belőle. Nem ártana az uradalomnak is valamit reszkirozni.

ALLERLEI.

— **Mit vollem Kopf.** Ein Kellner des Café «Hübner» in Stuhlweissenburg kam am 2-ten d. Monats in berauschem Zustande nach Hause. In Folge dessen wolte ihm sein Dienstgeber, Rudolf Hübner den Eintritt in's Zimmer verwehren, worauf sich zwischen Beiden ein heftiger Wortwechsel entspann, welcher damit endete, dass der Kellner ein Messer hervorzog und nach dem Caféinhaber stach. Der Betrunkene wurde durch die herbegeeilten Polizeiorgane verhaftet, Rudolf Hübner aber sofort in ärztliche Pflege genommen. Den darauffolgenden Tag gab Hübner bei der Polizei die Erklärung ab, dass er die Zukunft des jungen Kellners nicht verderben mag und bat denselben nicht zu strafen und ihn frei zu lassen. Die Polizei gab der Bitte Hübner's (Gehör und stellte den Kellner sofort auf freien Fuss.

— **Hotelbrand.** Von unserem Debrecziner Correspondenten wird uns berichtet, dass das Hotel «Rózsakert» (Rosengarten) in Nyiregyháza, dessen Eigenthümerin die Stadt war, am 7. November d. J. total abgebrannt ist.

— **Der verdienstvolle Vicepräses** des «Debreczener Pinczeregylet» (Debrecziner Kellner-Verein) erfreute sich am 6. d. Monats einer seltenen Auszeichnung. Am selben Tage

NYILT-TÉR. *)

Tisztelt vevőinket van szerencsénk értesíteni, miszerint folyó hó közepétől kezdve ugyanazon **pezsgőborokat** hozzuk forgalomba, melyekkel az idei **brüsseli világiállítás**on az összes pezsgőbor gyárosok között **mi egyedül** nyertük el a legmagasb kitüntetést: a **Disz-oklevelet**. — Ezen kiválóan kitüntetett pezsgőborokból rendkívül nagy készletünk van, tehát bármily tetemes megrendelést haladéktalan fogadosítunk. Budafok, 1888. november elején.

Törley József és Társa.

* Ezen rovatban közlöttékért nem felelős a szerk.

A budapesti pinczér-egylet
központi elhelyező intézete

CSERWENY W.

vezetés alatt.

Budapest, IV. Kalap-utca 14. sz.

Telephon összeköttetés

Das centrale Stellenvermittlungsbureau des Budapester Kellnervereins unter Leitung von W. CSERWENY befindet sich Budapest, Kalap-utca Nr. 14.

nämlich, feierte Herr Erős in Szilágy-Cseh seinen Hochzeitstag. Bei diesem Anlasse erhielt er aus Debreczin nicht weniger als 64 Begrüssungstelegramme. Unter Anderen begrüßten der Vereinspräses Josef Privitscher, weiters die Ausschussmitglieder Simon Rosenberg und Leopold Glück im Namen des Vereines den verehrten Vicepräsidenten. Und fürwahr, in vollstem Masse verdient der so Gefeierte diese Auszeichnung, weil er obwohl Caféeigenthümer, dennoch stets die Interessen der Kellner am Herzen trägt. Die Debrecziner Kellner würdigen aber auch vollkommen seine diesbezüglichen Verdienste und zollen ihm auch bei dieser Gelegenheit den wohlverdienten Preis. Unsererseits wünschen wir aus vollem Herzen: «Gott erhalte unzählige Jahre das neuvermählte junge Paar!»

— **Ein Pressprozess.** In dem seitens des Klägers Benjamin Muzsalyi, gewesenen verantwortlichen Redakteur des «Magyar Pinczerek Lapja» (Ungarische Kellner-Zeitung) gegen den Geklagten W. Wilhelm Rosenbaum, Druckereibesitzer in Grosswardein angestregten Pressprozesse, findet die Schwur-

gerichts-Verhandlung am 17. Dezember l. J. statt, der mit einem gewissen Interesse entgegengesehen wird. Über den Verlauf der Schlussverhandlung werden wir nicht ermangeln, seuerzeit einen treuen und erschöpfenden Bericht unseres Spezial-Korrespondenten zu bringen.

— **Hymen.** Samuel Stern, Kellner im Debrecziner Café «Magyar Király» (König von Ungarn) führt am 27. November l. J. die schöne und liebenswürdige Tochter des Debrecziner Industriellen Martin Klein, Fräulein Katica zum Traualtar.

— **Lebensüberdruss.** Ferdinand Begerich, der 60 Jahre alte Budapestester Gastwirth, hat in seiner in der Götergasse gelegenen Wohnung einen Selbstmordversuch begangen. Mit einem Revolver schoss er sich in die Schläfe und in die Brust. Die Vertreter der Rettungsgesellschaft beförderten den Schwerverletzten auf die Klinik des Professor Kovács in der Üllöerstrasse. Als Grund seiner That gibt derselbe bedrängte materielle Verhältnisse an, namentlich den Umstand, dass er ausser Stande war den Miethzins zu zahlen.

Zahn J. György örökösei

kir. szabad. zlatnói üveggyárak főraktára,
a gisshübli porcellángyár és hollóházai kőedény-gyár főraktára.

Budapest, VII., Károly-körut 9. sz.

Ajánlják **csiszolt és préselt üveg, fehér és zöld boros palaczkok, porcellán és kőedény lámpa-árak raktárát.**

Árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve.

☛ A t. vendéglős uraknak előnyárak! ☛

Vendéglő megnyitás.

Van szerencsém a mélyen tisztelt közönséget és t. szakértésait értesíteni, hogy a VII. ker. Dohány-utca 14. sz. alatt levő **vendéglő helyiséget** átvetttem. Iztetes ételek és jó borokról gondoskodni fogok. A n.érd. közönség szives látogatását kérve maradtam tisztelettel.

Budap, 1888. nov. 10.

Karl Nándor,
vendéglős.

!!Etablissement Reutter!!

Budapesten a magy. kir. opera színházzal szemben

a m. kir. államvasutak palotájában levő, *volt Ruscher vendéglői összes helyiségeket* bérbevettem és ott elegáns berendezéssel, minden igényeknek megfelelő *vendéglőt nyitottam*, ahol finom izletes ételek sőt *kis adagu peccsenyek és ételek is kiszolgáltatnak*, hogy ez által az étkezést minél olcsóbbá tegyem. Az összes vendéglői helyiségeket, melyek a tágas ó stülű *pinczei sörcsarnokból* és az I. emeleten levő termekből állanak — újból kitarozlattam és földiszittem. Miután e helyiségek eddig is a külföldiek és az *idegenek találkozási és gyűlőhelyét* képezte, különösen ajánlom tehát vendéglőmet — ahol kipróbált szakácsokat alkalmaztam — *a vidéki vendégek figyelmébe.*

Színházi előadások után mindig frissen készült étel-
lelkel szolgálók.

☛ **Dreher sört** ☛ és legjobb borokat mérek. Kisebb társaságoknak külön kis termek (chambre separée) állnak ingyen rendelkezésre.

Tisztelettel

Reutter Nándor.

!! Etablissement Reutter !!

Budapest vis-à-vis der kön. ung. Oper.

Die im Pensionsgebäude der k. ung. Staatsbahnen sich befindlichen *Gasthaus-Localitäten* habe ich *in Pacht genommen* und mit einer eleganten Einrichtung und allen Anforderungen entsprechenden *Restauration eröffnet*, in welchem geschmackvolle Speisen *als auch in kleinen Portionen Braten und Speisen ausgefollt werden*, so dass man dadurch daselbst billigt speisen kann.

Sämmtliche Restaurations-Localitäten, welche aus der *Keller-Bierhalle* alten Styles und im I. Stock sich befindlichen Sälen bestehen, habe ich ganz neu tapetiren und ausschmücken lassen.

Indem diese Localitäten bisher von den **Fremden und Ausländer als Rendezvous und Sammelplatz gedient haben** empfehle ich meine Restauration — wo die geübtesten Köche beschäftigt sind — *der Aufmerksamkeit der Provinz-Gäste.*

Nach dem Theater diene immer mit frischen Speisen. ☛ **Dreher'sches Bier** ☛ und die besten Weine.

Kleineren Gesellschaften stehen kleine Säle (chambre separée) gratis zur Verfügung. Achtungsvoll

Ferd. Reutter.

Minden borkezeléshez szükségelt anyagok, és pedig: *viza-hólyag, bor-zamat* (Weinbouquet), *borderítőpor* (Klärungspulver) *ugy porok a bor savanyúságának megszüntetésére*; továbbá *tökéletesen ártalmatlan borfestékek, glicerin, gelatin, kénlapoescékek* nemkülönben *parafa-dugók* és palaczkokra való *cinn-csípkék* (Kapseln) a legjobb minőségben s legdúsabb választékban kaphatók:

Watterich Arnold Budapest. Árjegyzékek és kezelési jegyzék Dohány-utca 1. szám a. _____ ingyen _____

Alle Bedarfsartikeln zu Wein-Manipulation, wie: *Hausenblase, Weinbouquets, Klärungspulver, unschädliche Weinfarben, Einschlag Gelatine, Stoppeln, Glycerin, Zinnkapseln* etc. in besten Qualitäten billigt bei

WATTERICH ARNOLD Budapest, Preisourante und Manipulation Tabakgasse Nr. 1. (Huszár-ház). _____ gratis _____